

גליון הכנה לדפוס מספר
"השב האפר"

אשר חיבר הרה"ג החסיד המקורב
וצדיק המפורסם איש אלקים גוצינא
קדישא אספקלריא המאירה מורה
צדק לעדתו צינא מלא ספרא ולו
עשר מעלות גמדות ישראלות ותק
ועושה חסד מוה' פנחס אריה זצ"ל
אב"ד דק' טורקא

דו"ש קומי אורי

א

בצהשי"ת

השב האפר

פרשת תולדות, שנת תשפ"א גליון ו'

פרשת תולדות

תולדות המהבר - המשך

ציור מהצבתו:

אבינו של רבינו הגה"צ ר' צבי הירש אבד"ק
סאקלוב זצ"ל בעמ"ח ספר בעל "אמרת הצרופה"
היה נמנע כאחד מתלמידי של הרבי ר' מענדל
מרמנוב.²

פעם נסע לשובת אצלו, וכיבדו לומר תורה, פתח
ואמר, כתוב (כ"ז ט"ז) ותקח רבקה את בגדי עשו
בנה "הגדול וגו' ותלבש את יעקב בנה "הקטן",
ויש לדקדק למה הזכירה התורה כאן שעשו היה
בנה הגדול ויעקב בנה הקטן, הרי הדברים
מפורשים ולכאורה אינם נוגעים לענינו פה, אלא
הרי ידוע (או מקובל) שהאבות הקדושים הלכו
בלבוש החסידים, ומאידך עשו לבש בגדים
קצרים, אם כן איך הסכים יעקב אבינו ללבוש את
הבגדים של עשו, הרי כדאי לוותר על כל
הברכות ובלבד שלא ללכת בלבוש מתחדשים
אפילו לרגע אחד, (בלשונו: "עס איז דאך כדאי
מען זאל נישט האבן די אלע ברכות וזי איידער
מ'זאל גיין איין רגע מיט די קליידער דייטש),
אלא מדגישה התורה הקדושה עשו היה הגדול
והלך בלבוש קצר, אשר היה גדול לפי מדתו של
יעקב בנה הקטן, (לא ידוע אם היה זה בשבת
פרשת תולדות אם לאו, אך דברי התורה
שנאמרו התאימו לדעתו של רבינו מרימנוב
שהקפיד על לבושים המתחדשים וכדומה).

¹הובא בס' יג אורות - משעווארסק
²בנ"ל ובכ"מ שהיה חבר של הרה"ק הנ"ל
³י"א שר"ח היה
⁴בנ"ל ואולי ר"ח בסלוי שחל פ' תולדות

גלות השכי' בגין לתברא בית אסורי' דילה

(ע"פ תיקוני זוהר דף כב)

והנה כתיב בזה"ק דעת חצות היא עת
רצון, שאז בחי' הסט"א נק' חשכים היא

הלילה משמרה ראשונה כלבים צעקים,
שני' חמר נוער, שלישי' תינוק יונק ואש'
מספר' וכו', אפשר כווננו בזה דכל הטוב'
שבעול' נכללו בג' והם בני חי' ומזוני, ונגד
זה אמרו סימנים אלו כלבים צועקים נגד
בחי' מזוני, כי לכלב אין מצוי' המזונות ולכן
אין המאכל מתעכל לו רק אח' ג' ימים, ועד"ז
מבואר בתקו' (תיקוני זוהר סב) צוחין ככלבא הב
הב, חמור נוער הוא נגד הגוף והחומר שהוא
משתוקק לתאוות המותרות שמוסיף כח
וחיות לגוף, תינוק יונק נגד בחי' בני, והנה
מבואר בס' ששם הקדוש חת"ך ממונה על
הפרנסה והחיים, ור"ת השם הזה חומר'
תינוק' כל"ב וזהו נגד ג' בחי' אלה,

ואפשר ע"ד זה לרמוז בדברי הפייטין בזמר
יום שבתון יונה מצאה בו מנוח ושם יניחו
יגיעי כח, כי באמת הגוף נוטה תמיד לדברים
חיצוניים ותמיד רודף אחר מותרות וצרכי
הגוף, ולכן נקרא יגיעי כ"ח, כי ר"ת כל"ב
חמו"ר הוא כ"ח, לרמוז שמייגיעים אחר צרכי
הגוף ואינם משתדלים אחר צרכי הנפש,
אמנם בשבת קודש יש עליות העולמות,
ונתגלה לנפש בחי' חיות פנימיות העולמות,
ואז היא משתוקקת לאור באור פני מלך
חיים ונשכח ממנה צרכי הגוף, וזהו הכונה
יונה שהוא הנפש מצאה בו מנוח ושם יניחו
יגיעי כח, והבן: והנה עיקר עמידת חצות
לילה הוא לעורר בבחי' העליונה צער גלות
השכינה שתשוב להתיחד עם דודה ולא
לחוש לצער עצמו כלל, כי באמת כל צרכי
הגוף הכלים ונפסדים המה מהבל יחד (ע"פ
תהילים ס"ב), רק עיקר ותכלית הכל לבקש עבור

ורבקה אהבת את יעקב, במדרש (מדרש רבה ס"ג י)
כל שהיתה שומעת קולו היתה מוספת
אהבה על אהבתו, אפשר כי במלת אהב"ת
מרומז, כי מספרו ג' פ' קול, ור"ל ע"י שלשה
תפלות, שיעקב תיקן תפילת ערבית
והשלים שלשה תפלות, ולכן נתברך בברכת
טל, כי כל תפילה הוא בחי' התקשרות
ואהבה, וג"פ אהבה גימ' ט"ל, ולכן כיון
שהשלים ג' תפלות נגד ג"פ קול, ע"כ אמר
כאן כל שהיתה שומעת קולו היתה מוספת
אהבה, והבן:

ותאמר א"כ למה זה אנכי, אפשר ירמוז כי
האומות נכללים במילת כן שהוא גימ'
שבעים, נגד שבעים אומות, ובני ישראל
נכללו במילת ז"ה שהוא י"ב שבטי יה, וכיון
שרבקה ראתה בנבואה וברוה"ק שאומ"ה
מתגברים על אומה ישראלית שאלה אם כן,
ר"ל אם מתגברים שבעים אומות, למה זה
אנכי, למה י"ב שבטי יה קבלו התורה
המרומזת במילת אנכי, כי העשרת הדברות
פותחים באנכי, והבן:

ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה
ביד יעקב בנה (ב"י), במד"ר (סה י) לותה אותה
עד הפתח, אמרה ע"כ הייתי חייבת, מכאן
ואילך בריך וקים לך, ע"כ, דהנה מודעת זאת
גודל החיוב על איש הישראלי בקימת חצות
לילה כאמור (איכה ב"ט) קומי רוני בלילה לראש
אשמורות וגו', וכמה הפליג בזה"ק גודל
מעלו הקם בחצות כי הקב"ה מושך עליו
חוט של חסד ביום כו', והנה למה זה דווקא
בחרו חז"ל בסימנים אלו של המשמורות
הלילה דאמרינן בגמ' (ברכות א) ג' משמורות הוי

כאן לשון ותתן, כי ותתן מספרו ה"פ חת"ך, והבן היטב,

והנה בחכמה תלוי הכל, כי החכמה תחי את בעלי' כתיב (קהלת ז יב), ושם הוא בחי' יו"ד שע"ז נאמר פותח את ידך, כי בשם הוי' שהוא בחכמה שם ניקוד פתח, והנה יעקב אבינו הוא הנקרא יעקב הקטן, וידוע שאות יו"ד הוא בחי' הקטנות, ולכן תלוי הדבר ביעקב לעורר השפעות האלה, כי היו"ד הוא בחי' אסקופא דכולא בי, והבן. וזהו שאמר כאן במדרש לותה אותו עד הפתח, עד הבחינה שהוא חכמה שבו בחי' נקודת פתח, ומשם נפתחים כל השערים להשפיע לעולם, וזהו שאמרה מכאן ואילך כיון שזכה לחכמה העליונה בודאי בריך יקום לך להשפיע טובת גדולות וחסדים לעולם, והבן:

ולאם מלאם יאמץ, לא"ם רומז לתלת אבהו
ע"ד האמור במדרש (שה"ש פרשה ד ב) מור זה אברהם. לבונה זה יצחק. אבקת רוכל זה יעקב. והנה יש בבחי' הסט"א ג"כ בחי' קליפות ר"ת לא"ם הם לילית אגרת מחלת. ולכן ע"י כח ג' אבהו יכול האדם לבטל בחי' ג' קליפות אלו, וזהו ולאם מלאם יאמץ, והבן. או יאמר ולאם מלאם יאמץ, דהנה אדם אומר או לי מיצרי. או לי מיוצרי, והדבר שקול אצלו, אמנם בתיבת יוצרי יש אות ו' שהוא אילנא דחיי', ע"כ צריך להתגבר א"ע להתאמץ לאחוז באילנא דחיי', וזה יש לומר בדרך הלצה. ולאם ר"ל בחי' ו' שהוא בתיבות א"וי ל"י מיוצר' יאמץ מבחי' א"וי ל"י מיצר' שם אין מרומז ו', כי ר"ת לאם או לי מיצרי, והבן. וזה ג"כ (בראשית מט ב) מאל אביך ויעזרך והבן זהו ו' יעזרך, שלכאורה הוא מיותר שהיל"ל יעזרך בלא ואו, והבן:

הי' השתדלות יעקב כענין בחי' חצות המבואר בזה"ק:

וזהו אפשר ג"כ ויאמר יעקב אל רבקה אמו, הן עשו אחי איש שערי ואנכי איש חלק (בד"א). רמז בדבריו אלו שהצדיק מתנצל עצמו, ויאמר יעקב שהוא הצדיק אל רבקה ר"ת הלא קומי רוני בלילה לראש אשמורות, אמו ר"ת אשה, מספרת ור"ל אף אם קידם בחצות לילה אמנם הן עשו אתי איש שעיר ר"ל כל השתדלות הגוף שהוא עשו אחי, כי הגוף נקרא שעשו שהוא עשוי ונגמר שדומה בדעתו כשכבר לא חסר לו שום תיקון בקומתו ורק הוא רודף בצרכי חומריתו וזה נכלל במה שאמר איש שער כי מזונות הבאים משם ז"ן שהוא א"ל הוי' גימ' ז"ן, וידוע כי בכל בחי' יש עשר ספי' ועשר פעמים ז"ן גימ' שע"ר, ור"ל הגוף שלי משתדל אך ורק בצורך המזונות, ואנכי איש חלק ר"ל רק אנכי לבדו כל תשוקות חלקי ד' אמרה נפשי, ואנכי לבדי רוצה להשתדל עבור צער וגלות השכינה,

והנה בפסוק פותח את ידך ומשביע מבואר בספרים לכוון בפסו' שם חת"ך הנ"ל כידוע, והכונה בזה להמשיך השפעות חיי' בני ומזוני לב' בחי' לצורך הגוף ולצורך הנפש לגרו' בזה ע"י שישורו המניעו' מאת הגוף והנפש עי"ז יוכל לעבוד את השם כרצון עליון, והנה בחי' שלשה אלה רגע שהם בני חיי' ומזוני ביד הצדיק להשפיע לעולם, וזהו ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה, ר"ל השכינה הקדושה מסרה כל המטעמי' שהם בחי' חיי' ובני ואת הלחם שהוא בחי' מזוני, זהו נמסר ביד יעקב בנה, ר"ל ע"י שהצדיק מתקן בחי' שבע מדות, והם בבחי' כפולות ימין ושמאל, והם י"ד, ואז הוא מוריד השפעות טובות לעולם, והנה שם חת"ך בא"ת ב"ש הוא שם הקדוש סא"ל כידוע, והנה יעקב גימ' ב"פ סא"ל, ר"ל כי יש בידו לעורר שני שמות חת"ך הנ"ל, ולכן אמר

אזיל לטורא דפרודא יעו"ש ע"פ (ושע"י נ"י) מי בכס ירא ד' שומע בקול עבדו וגו', שמפרש בזה"ק (פרשת בלק דף קצו) שבחי' הסט"א חלק הלך לו. ואז ישתדל בר נש לבקש רחמים שאז היא עת רצון. וע"פ הדברים האלה אפשר לרמוז בפסוק (ב"ה) ויהי כי ארכו לו הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וגו', כאשר רמזנו כמה פעמים כי אותיות ש"ם רומזים לאהבה ויראה, כי יש שלש אמות אמ"ש ובאותיות מ"ש נבראו מים וא"ש שהם רומזים לאהבה ויראה. וזהו ויה' כי ארכו לו שם הימים ארכו מלשון ארך ורפואה, ור"ל כאשר האדם מתקן ומרפא בחי' הימים שלו ע"י אהבה ויראה, אז גורם השגחה ועינא פקיא למלך עליון שנקרא אבימלך מלך פלשתים. כי תיבת פלשתים ר"ת תיקון' שלש"ה משמרו"ת פע"ל ד' למענה"ו, ע"ד המבואר במד"ר (בא פרשה י"א) למענהו ר"ל לקלוסו. והכונה כשהאדם מתקן ימיו אז פועל רחמים בהשגח' העליון' ע"י החלון שהו' ר"ת הלך חשכ"ים ואי"ן נוג"ה ל"ו, כמבואר בדברי הזוה"ק,

והנה המשתדלים בחשובא בעת התעוררות חצות. והמה מבקשים אז רק בשביל צורכי הגוף וחומר המה נקראים בנות חת, בנות היא בחי' מקבל מבחי' ח"ת שר"ת ב אשמורות שהם חמור תינוק". וזהו אם לוקח יעקב אשה מבנות חת כאל"ה מבנות הארץ ר"ל אם יהי' ח"ו להצדיק אשה כנ"ל ר"ל נשמה שתשתדל רק בצרכי הגוף לבד וצרכי ארציות למה לי חיים ר"ל לחיים באלו אין צורך, כי עיקר החיות לאדם רק לעבוד ד' כל ימי חיים חיותו. ולכן נרמז ג"כ בסיפור מעשה ברכות יצחק ליעקב ואברככה לפני ד' לפני מותי, כי ר"ל מות' יונ"ק ואשה מספר"ת. ור"ל לפני זמן משמורה הלז אז תשתדל לבקש רחמים לפני ד' שיתמלא בחי' השם. והענין הזה הוא ממש כענין המבואר בזה"ק שאז הלך חשכים שבחי' עשו הלך לו לצוד ציד ובעוד שהלך חשכים

לעילוי נשמת

איש זקן ונשוא פנים, הישיש הנכבד ונודע בין חכמים ונבונים, התאבק בעפר רגלי צדיקים, ה"ה הרבני המופלג החסיד המהולל זור"א מענדל,

כש"ת מו"ה **יעקב חיים** הלוי ליכטמאן ז"ל

שר"ב בק"ק סגעט יצ"ו

בן הצדיק מו"ה **ראובן אליעזר** הלוי לעזריאל ז"ל

ראב"ד אוהעל

נפטר בשם טוב י"א כסלו תרפ"ב לפ"ק

ת' נ' צ' ב' ה'

נדבת על ידי נכדיו שיחי'

להערות ולנדבות, ולכל עניני ולקבלת הגיליון בדוא"ל יוכלו לפנות למכון קומי אורי Mechonkimioiree@gmail.com

"כתפת האפר" תרנ"ה לפ"ק

"השג האפר" תרכ"ג לפ"ק